

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prečernova ulica, soba 19. ČEK RAČUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POSTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 29

Izhaja tedensko

Ptuj, 21. oktobra 1949

Mesečna naročnina din 14.—

Cena din 3.—

Ptujska gospodarska razstava je odraz razumevanja delovnega ljudstva iz vsega okraja za graditev socializma v Jugoslaviji

V soboto popoldne so se pripravljala dela za gospodarsko razstavo v Ptuj blizu končni obliki. Pripravljali odbor za izvedbo razstave se je dobro zavedal, da predstavlja letošnja razstava odraz gospodarskega razvoja v ptujem okraju v okviru petletnega plana ter odraz samozavesti in odločnosti delovnih ljudi v okraju, da bodo v stanju izvesti vsako nalogo, ki bo izvirala iz potreb vsega delovnega ljudstva v okraju, v republiki Sloveniji in v vsej FLRJ.

V nedeljo zjutraj je imel Ptuj svečan izgled. Z zelenjem okrašena okna, razobešene zastave ter zbiranje množice so bili vidni znaki priprav za otvoritev razstave. Mestna godba je v zgodnjih jutranjih urah igrala po mestu budnico. Pred kolodvorom so se zbrali delavci in uslužbenci podjetij, šole in ustanove, se razporedili v povorko, ki je šla skozi mesto pred Mladiko ob Dravi, kjer je bilo pred otvoritvijo množično zborovanje. Lepo je bilo videti pred Mladiko zbrano množico, iznad katere se je videlo 27 zastav in praporov, nešteto parol in transparentov. V ospredju zbrani pionirji so od navdušenja vzklikali Titu in Partiji. Priduževali so se jim tudi odrasli. To ni bilo navadno zborovanje, temveč manifestacija dosedanjih delovnih uspehov, katerih dokazi so bili razvrščeni v razstavnih prostorih v Mladiki. Po obnašanju mladine in odraslih se je videlo, da znajo naši delovni ljudje mnogo in marljivo delati, da znajo misliti in razglablјati, kako bi napravili čim več in kako bi čim prej izvedli naloge prve petletke. Manifestacije, vzkliki in ovacije so zanje še stvari, na katere se navajajo in katere privajajo vzporedno z rastjo razredne zavesti in delovne samozavesti ter borbenosti za utrditev miroljubnih odnosov med delovnimi ljudmi vsega sveta.

Na tribuni pred Mladiko je ljudstvo pozdravilo goste iz Ljubljane, tovariša inž. Jelenc Danila, pomočnika ministra za komunalne zadeve, tov. Bratko Ivana, pomočnika ministra za gospodarstvo vlade LRS, tov. Žagar Zorana, pomočnika ministra za kmetijstvo, iz Maribora: tov. Avbelj Viktorja, predsednika Ob LO, tov. Simonič Franca, podpredsednika Ob LO, tov. Lakner Slavka, tajnika Ob LO, tov. Reberšek Karla, načelnika uprave obrti Ob LO in druge; iz Ptuja: tov. Leskovec Franca, sekretarja OK KPS in predsednika OLO, tov. Mavser Ivana, org. sekretarja OK KPS iz Ptuja, zastopnike JA, ljudske oblasti in množičnih organizacij.

Ob 9 uri je zborovanje otvoril sekretar OK KPS Ptuj tov. Leskovec Franca, ki je v kratkem nagovoru po pozdravu množice in predstavitvi došlih gostov in predstavnikov ljudske oblasti in Partije poudaril pomen zborovanja v zvezi z otvoritvijo gospodarske razstave v času najhujšega klevetanja državnega in partijskega vodstva Jugoslavije s strani predstavnikov imperialističnih držav in držav članic Informbiroja, na katere naše ljudstvo odgovarja s praktičnim izvajanjem načel marksizma-leninizma ob graditvi močne socialistične nove Jugoslavije.

Množici je govoril tudi tov. Bratko Ivan, pomočnik ministra za zna-

nost in kulturo vlade LRS, za njim pa tov. Simonič Franca, podpredsednik Ob LO za Mariborsko oblast. Prikazala sta velik pomen borbe državne in partijskega vodstva Jugoslavije za ureditve odnosov med socialističnimi državami, za uveljavitev pravice suverenosti malih narodov ter borbo jugoslovanskih narodov za izvedbo prve petletke, ki predstavlja gospodarsko osamosvojitve Jugoslavije. Poudarila sta veličino borbe za ohranitev miru v svetu, ki ga je naše ljudstvo pripravljeno braniti s svojim delom in življenjem.

Na koncu govora je tov. Leskovec Franca objavil množici sklep okrajnega IO o nagraditvi delavcev in namoščenecv podjetij in ustanov v ptujem okraju v znak priznanja za nesebično in požrtvovalno zalaganje pri izvajanju planskih nalog. Skupne nagrade znašajo 131.000 din. Najnižji znesek nagrade je 800 din, najvišji pa 4000 din. Iz MOD v Ptuj in iz poverjeništvu za prosveto v Ptuj je prejelo nagrade po 8 lju-

di, iz »OGRADA« v Ptuj 6 ljudi, Okrajnih mlinov v Ptuj 5 ljudi, iz Tovarne aluminija Strnišče, iz kmetijske-obdelovalne zadruge Moščanjci, Okrajnih premogovnikov Vičanci-Podgorci, Mehanične tkalnice Ptuj, Mlin in oljarne Središče, Petovije, alkoholne industrije Ptuj, Ormoške opekarne, Okrajne opekarne Janeževci in iz Tovarne perila so bili nagradjeni po trije vzgledni delavci in delavke, iz Okraj. žveplarne v Ptuj pa sta bili nagradjeni dve delavki.

Ob koncu zborovanja je predlagal org. sekretar OOOV v Ptuj tov. Berginec Peter, da se pošlje predsedniku vlade LRS, tov. Mihi Marinku pozdravna resolucija. Ko jo je prečital, so jo zborovalci z navdušenjem sprejeli.

Predsednik OLO tov. Leskovec je nato prerezal rdeči trak v znak otvoritve razstave, na kar so si predstavniki oblasti in Partije ter gostje na čelu množice ogledali razstavne prostore.

Kmetijstvo

A) Poljedelstvo

Okrajni petletni plan postavlja temelje razvoju kmetijstva na povečanje površine orne zemlje, uporabi selekcioniranih semen, umetnih gnojil in posveča pozornost industrijskim rastlinam, krompirju, povrtinam in krmskim rastlinam.

Na razstavnem prostoru je bila vsem tem planskim potrebam izražena primerna pozornost, ki so jo izkazala le državna posestva, kmetijske obdelovalne zadruge in zadrudne ekonomije, dočim kmetje sami na razstavi niso udeleženi.

Državno posestvo Dornava je razstavilo primere dobrih pridelkov krompirja, dornavske čebule, paprik, buč, korenja in zeljnatih glav. Važnost hektarskega donosa krompirja je bila izražena pri vsaki vrsti krompirja z označbo sorte in donosa. Od razstavljenih šest vrst krompirja je letos najbolj obrodila sorta »Bintje« (300 q), potem sorti »Bömov« in »Ackersgena« (220 q) »Kresnik« (200 q), »Pozni rožnik« (180 q) in »Kanada« na poizkušnji (60 q). Z razstavljenim diagramom pa je bila prikazana važnost gnojenja, ki je poleg dobre obdelave pripomoglo do izboljšanja hektarskih donosov.

Zadrudna ekonomija Hristof Minčev v praksi skrbi največ za povrtino. Razstavila je vzorne pridelke česna, čebule, peteršilja, korenja, redkve, pese, hude in sladke paprike (6 sort), starozagorsko visoko čebulo (por), 3-4 kg težko karfiolo, salato, zelje itd. Lastni pridelek semen predstavlja za zadrugo velike možnosti razširitve vsakovrstnih nasadov. Semena rdeče pese, fižola, čebule, paprike, solate, zelja, špinata, redkvice, paradiznikov so bila predmet zanimanja ljudstva.

Ekonomija TAM v Staršah je tudi prikazala skrb za pridelek krompirja. Sorta »Oneidovec« je obrodila 41.000 kg na hektar. Mestna ekonomija je prikazala krompirjevo sorto »Kardinal« z 240 q donosa in »Oneidovec« s 400 q. Sadjarsko-produktivna zadruga Osojnik je pridelala na ha 300 q krompirjeve sorte »Jubel« KOZ Trniče je pridelala krompirjeve sorte »Jubel« 270 q, sorte »Kardinal« 280 q, »Oneidovec« 320 q, »Poznega rožnika« 200 q in »Marte« 220 q. KOZ Gorisnica je dosegla s krompirjem sorte »Jubel« na hektar 300 q. Poleg krompirja so ekonomije in KOZ prikazale izredno velike buče, zemlje, koruzo, čebulo, pšenico, oves, jetmen in rž. Državno posestvo »Dornava« je razstavilo 40 kg težko bučo, mestna ekonomija Ptuj tri buče, težke 24-28 kg. KOZ Sobotinci pa je razstavila bučo-dvojčka. Po pridelku buč je razvidno, da posvečajo državna posestva in zadruge pridelku oljnih rastlin in obenem krmskih rastlin posebno pozornost. Pri večini razstavljalcev pa je bilo lahko opaziti večinoma enako velikost čebule, ki je posebna rastlina v ptujem okraju. KOZ Gorisnica je na razstavi poudarila važnost sončnic s primerom posebno velike sončnične kape. Primerov sladkorne pese, lanu, konoplje, soje ni bilo videti.

B) Sadjarstvo

V razstavnem prostoru je prikazalo oblastno odkupno podjetje za odkup sadja in zelenjave, državni posevsti Podlehnik in Zavreč, ekonomija Leskovec, sadjarsko-produktivna zadruga Osojnik, KOZ Prvenci, ekonomija gozdnega gospodarstva Vurberk razne sorte jabolč. Predvsem oblastno odkupno podjetje je nazorno razstavilo lepe primere istosortnih jabolč, kot: kanadke, ontario, zeleni ščetec, damasovski kosmač, kareca, boskopski kosmač, zlata parmena, londonski peping, ananas, pogačar, rožmarinka, bobovec, belfleur; hruške: blumen, bahovka, pastorovka. Prikazal se je tudi način pakiranja sadja za transport za bližnje in daljne transporte. Nikjer ni bilo poudarjeno, ali je to sadje plod prilikevega ali visokostebelnega drevoja in ali je bilo to drevje zaščiten pred drevesnimi boleznimi. Vprašanju sadjarstva je posvetilo na razstavi posebno skrb državno posestvo Zavreč. Razstavilo je sorte jabolč, kot: lepotcvetko, herbertovo reneto, ananasovo reneto itd. Zrele ali posušene slive, hruške, orehi in krhlji so bili v malem zastopani. Slive so sploh izostale. Državno posestvo Podlehnik je naredilo iz orehov napis: Tito — Partija. Kostanj je razstavilo oblastno odkupno podjetje.

C) Vinogradništvo

Grozdje je razstavilo državno posestvo Podlehnik, ekonomija Leskovec, državno posestvo Zavreč, KOZ Prvenci, KOZ Gorisnica. Državno posestvo Podlehnik je prikazalo relief terasnega nasada, ki je za Halozce novost in stvar bodočega razvoja. Ta način vinogradniških nasadov je prikladen na strminah, kakor je to že izvedeno na Podlehniku. Državno posestvo Zavreč je prikazalo tudi grafikon razvoja vinogradništva in sadjarstva. Uspehe pri vinu potrjuje razstavljenih šest diplom. Simbol Haloz pa je poudarjen s klopotom, na čigar ogrodju so postavljene steklenice z vinom in obešeno grozdje. Vinogradniško-obdelovalni zadrugi Gorca-Dežno in Dravinjski vrh nista razstavili grozdja.

Vinarska zadruga Slovenija-vino in oblastno VINO v Ptuj in Vinarska zadruga v Ormožu so se na razstavi potrudile prikazati razne vzorce vina iz Slov in haloških gorc. Vinarska zadruga v Ptuj je razstavila filter za ostro filtriranje, orjaški filter za vino, aparat za doziranje sodov, grafikon z označbo naročnikov naših vin (Francija, Švica, Češka, Poljska, Madžarska itd.). Med razstavljenimi steklenicami vin je tudi devet diplom za sortirana vina kot so haložan, haloški biser, tramec, haloški rizling, muškati silvanec. Slovenija-vino je razstavilo aparat za avtomatsko polnjenje steklenic, aparat za zamaševanje in način pakiranja steklenic za transport. Oblastno vino Ptuj pa je prikazalo proces čiščenja vin z želatino in odvzem barve z eponitom; razstavilo je tudi aparat za določanje kislin ter aparat za določanje alkohola.

D) Živinoreja

Na dan otvoritve razstave je bilo razstavljenih par primerov plemenskih bikov, konjev in molznih krav, za katere so se zanimali delovni ljudje z državnih posestev, zadrug in ekonomij ter privatni kmetje. Prašiči niso razstavljeni. Perutinarstvo in zajčereje je razstavila ekonomija TAM iz Starš, Perutnina Ptuj in društvo rejcev malih živali ter mestna ekonomija. Okrajni lovski svet je razstavil razne pasme psov. Gozdna uprava Ptuj pa tri sme.

Okrajna čebelarstva zadruga je razstavila vzorce panjev, od katerih je za transport čebel najprikladnejši Znidarščev tip panja. Tov. Komelj je obiskovalcem razstave razlagal važnost čebelarstva in jim pokazal način pridobivanja medu od čebele preko satovnice in panjev ter raznih naprav do medu in voska. Čebelarstva za-

druga je prikazala tudi čebelarstvo literaturo in več slik s čebelarji — člani zadruge.

Vse, kar je bilo razstavljeno v zvezi s kmetijstvom, je bila za državni kot zadrudni sektor praktična šola in slika možnosti razvoja kmetijstva v vseh panogah od poljedelstva do živinoreje.

Na razstavi ni izostalo ribištvo, ki ga je nazorno prikazala okrajna ribarska zadruga. Tov. Pečkar Marko je razlagal obiskovalcem važnost razvoja ribarstva v vodah na področju ptujkega okraja ter prikazal posebnosti ribolova trkarjev in mrežarjev.

Okrajni lovski svet je razstavil razne gozdne živali in rogove postreljenih jelenov in srnjakov. Razstavil je tudi primere lovskih pušk, ki so služile lovcem za pobijanje škodljivih in za prehrano ljudstva koristne divjačine.

Elektrifikacija

DES, obrat Ptuj, je razstavil relief električnega omrežja z objekti, iz katerega je razvidno, da stojijo Slov. gorice in Halozce pred problemom napeljave električ-

nega omrežja, pri čemer bodo imela prvenstvo državna in zadrudna posestva ter družbene zgradbe, nato pa tudi široka ljudska potrošnja elektrike.

Lokalna industrija

Premog

Uprava rudnika Sodinci - Vičanci je razstavila vzorec premogovne rude iz svojega rudnika ter nazorno prikazala način izkopavanja premoga. Nazorno je prikazal rudniški rov z železnico in jaški. Veliki diagram prikazuje postopno naraščanje produkcije.

Kovinska industrija in obrt

Mestne obrtne delavnice so razstavile lastni izdelki: velik štedilnik, ki je primeren za državna posestva in kmetijsko obdelovalne zadruge, kolektivne kuhinje, hotele, menze itd. Izdelava je precizna in okusna. Tudi ključavničarja Ivanuša iz Središča in Gabrijan iz Ptuja ter klepar Horvat iz Ormoža so razstavili manjše štedilnike, ki so jih izdelali kot samostojni obrtniki. Kotlar Sólósi Ludvik je razstavil velik kotel za kuhanje žganja, ki ga je sam izdelal. Ta kotel je vzbujal veliko pozornost pri vseh gledalcih, ker je izredno masivno in tehnično popolno izdelan. Mehanik Segula Peter je razstavil dve obnovljeni kolesti ter prikazal način obnavljanja kolesnih delov. Mehanik Ilec Jože je razstavil lastne izdelke strojnih delov za motorna vozila, medtem ko je mehanik Mar razstavil otroška trokolesa.

Težka industrija

Tovarna glinice in aluminija Strnišče je slikovito prikazala graditev tovarne v Strnišču ter tehnične naprave, ki nadomeščajo delovno silo pri težkih delih. Vsaka slika je dokaz, da se na Strnišču gradi velik socialistični objekt, ki se mu bo divil vsak delovni človek Jugoslavije in drugih držav. Na slikah se vidijo obrzi marljivih in predanih delavcev s podeljela, ki sodelujejo pri gradnji. Par slik pa prikazuje nove stanovanjske objekte, ki predstavljajo udoben dom za vsakega stanovalca in delavca v strniški tovarni.

Kemična industrija

Okrajna žveplarna je razstavila izdelke žveplenege zakada in razne stopnje izdelave. Tovrstni izdelek je važen zlasti zaradi tega, ker ga potrebujejo vsi vinogradni predeli v državi in ker ga je podjetje tudi dobavljalo raznim podjetjem v Sloveniji kakor tudi v bratskih republikah.

Tovarna strojil v Majšperku je razstavila žičnico v miniaturi, tanin, surovine ter laboratorijski postopek pridobivanja strojil. Prikazani pa so bili tudi izdelki delavnice tovarne strojil in skrb tovarne za preskrbo delavcev kolektiva.

Industrija gradbenega materiala

Okrajna opekarne v Ormožu in Opekarna v Janeževcih sta razstavili zidake in strešnike. Ormoška opekarna je bila prikazana z večvrstnimi fotoposnetki, da so si gledalci lahko ustvarili sliko tega obrata Opekarna Janeževci, ki je pred nedavnim začela obratovati kot strojna opekarna, je prikazala razliko med ročno in strojno izdelano opeko.

Lesna industrija in obrt

LIP Maribor, lesni obrat Ptuj, je razstavil raznovrstne lesne polizdelke, kot: dele za upognjeno pohištvo, parketne ploščice, debelejšje in tanjšje deske, grede, late in drugo.

Invalidsko podjetje Ptuj in sodar Marčec Andrej so razstavili več izdelkov: kadi, sodov in sodčkov, potrebnih za vinogradništvo in gospodinjstvo. Razstavljeno pa so tudi vozički, sanke, plugi ter razno kuhinjsko orodje drugih obrtnikov. Rečetar Pintar Anton iz Ptuja je edini tovrstni obrtnik v okraju, ki izdeluje rešeta in suho robo sploh.

Mestne obrtne delavnice, mizarstvo Ptuj in Mizarna KLO Središče sta razstavila pohištvo iz javorovega in hrastovega lesa. Oba vzorca spalnice sta okusno izdelana. Posebno okusno je pohištvo iz javorovega lesa, ki ima naravno svetlo barvo. Obrtniki mizarji: Potrč Ignac, Ljubec Franca, Vidovič Franca, Sabeder Franca ter Kancler Franca iz Ptuja so razstavili garniture in dele pohištva, izmed katerega je spalnica iz orhove korenine domačega oreha obrabala nase posebno pozornost. Izdelana je bila v mizarjski delavnici Ljubec Franca v Ptuj. Dom učencev v gospodarstvu lesne stroke je prikazal šahovsko mizico.

Pletarska zadruga v Ptuj je razstavila mnogo izdelkov, za katere so potrebne surovine: vrba, trdi les, rafija, slama in rogoz. Razstavljene otroški voziček, zamisel tov. Panikvar Mirka, in izdelek tov. Gojkoviča Jakoba je posebej privabljal gledalce. Enako otroška postelja, košare za perilo, pohištveni deli, torbice, pletenke, copati in razni okrasni izdelki iz lesa, so bili predmet pozornosti. Razstavni prostor je bil vzorno pripravljen.

Tekstilna industrija

Tovarna volnenih izdelkov v Majšperku je razstavila vzorne izdelke blaga iz volne in bombaža za moške in ženske obleke vseh letnih časov ter s številkami prikazala nagli dvig proizvodnje volnenih izdelkov. Maketa je nazorno prikazovala obseg tovarne, slike pa marljive delavke. Ljudstvo je občudovalo prvovrstne volnene izdelke, ki bodo sčasoma dosegljivi vsem delovnim ljudem. Mehanična tkalnica je v razstavnem oddelku prikazala prav lepe tekstilne proizvode. Poleg turinga, posteljnine in brisač, ki tvorijo jedro letne proizvodnje, je bila prikazana raznobarvna flanela in tkanine za ženske obleke, ki po izdelavi in barvitosti dosega svetovne fabrikate. Blago je solidno izdelano. Tehnični obratovodja Potočnik Oton, tkalski mojster Zupanič Jože in celotni delovni kolektiv so se potrudili, da prikažejo ljudstvu svoje znanje in sposobnosti. Upravnik tov. Maučič Albert se neumorno trudi za zadostno zalogo surovin in za dvig proizvodnje, ki se je v zadnjih dveh letih postopoma povečevala. Razstavljeni grafikon nazorno prikazuje dviganje kapacitete podjetja.

Izdelovanje perila v Invalidskem podjetju v Ptuj je doseglo uspehe, ki so na razstavi prikazani ljudstvu. Lepo izdelano moško in žensko perilo je uspeh dela in truda marljivih članic kolektiva, ki ga vodi upravnik tov. Vučak Franca. Razstavljen je električni stroj za krojenje delov perila.

V posebni sobi so bili razstavljeni izdelki krojaške zadruge, šivilj in pletik ter izdelki pletilca Medveda Franca z Brega, ki izdeluje na stroju otroške garniture in moške ter ženske jopiče.

(Nadaljevanje na 2. strani)